

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemalbay

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Akdeniz'de bugüne kadar yapılan araştırmalar Dünya Doğayı Koruma Birliği'nin (IUCN) kırmızı listesinde, nesli tükenme tehlikesi altındaki türler arasında yer alan Caretta caretta'lar ile yeşil deniz kaplumbağalarının en önemli yuvalama alanlarının Yunanistan ve Türkiye'de olduğunu göstermektedir. 100 milyon yıldan uzun bir zamandır okyanuslarda yaşayan deniz kaplumbağalarının son 200 yıl içinde artarak devam eden insan faaliyetleri nedeniyle yaşama şanslarının azaldığı görülmektedir.

2009/10 sayılı Deniz Kaplumbağalarının Korunması Genelgesi ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, Bern (Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Alanlarının Korunması) ve Barselona (Akdeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması) sözleşmeleri temel alınarak hazırlanmıştır ve "nesli tehlikede" statüsünde bulunan deniz kaplumbağası türlerinin ülkemizdeki yuvalama alanlarının koruma ve kullanma koşullarını belirlemektedir. 2009/10 sayılı Deniz Kaplumbağalarının Korunması Genelgesi deniz kaplumbağalarının yuvaladığı sahillerde kıyı

çizgisinden itibaren ilk 65 m.lik alan “I. Koruma Bölgesi”, I. Koruma Bölgesinin bitiminden kıyı kenar çizgisine kadar olan alan ise “II. Koruma Bölgesi” olarak tanımlanmıştır.

Ancak Türkiye’de birkaç şirketin daha fazla kar etmesi için doğamızın yıkıma uğratılması, akarsularımızın, denizlerimizin, ormanlarımızın, canlıların, endemik türlerin geri dönüşü olmayacak şekilde yok edilmesi ve kamusal hakların berhava edilmesi toplumun ve gelecek kuşakların korunması gereken çıkarları, anayasa ve yasalar ortadayken dahi durmaksızın devam etmektedir.

Örneğin en son Ekolojik Araştırmalar Derneği (EKAD) üyelerince Akdeniz'deki en büyük yaşam alanlarından Antalya Belek'te, yumurtadan çıkan 60 yavru deniz kaplumbağasının Boğazkent sahilindeki Port Nature Luxury Hotel’de yuvalama alanlarının üzerine ahşap yürüme bandı koyduğunu fark etmesi üzerine bandı kaldıran görevlilerin yuvadan çıkan ancak bandın altında sıkışıp ölen 60 yavru kaplumbağa gördüklerini ve yuva üzerine konulan yürüme bandının nesli tehlike altındaki 60 yavru kaplumbağanın ölümüne neden olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca; 71 yavru caretanın son anda canlı kurtarıldığı denizle mesafesi 10 metrenin de altında olan ve kumsalında üç yuva bulunan Orange County Hotel’de ise herhangi bir önlem alınmadığı, gölgelik, yürüme bantları ve şezlongların neredeyse denize sıfır şekilde faaliyetini sürdürmekte olduğu tespitleri basında yer almıştır.

Yine, Ekolojik Araştırmalar Derneği (EKAD) tarafından yapılan açıklamada yuvalama kumsallarında karşılaşılan kronik sorunların başında tesislerin yuvalama sezonu olan Mayıs-Ekim ayları içerisinde yaptıkları kumsal düzenleme faaliyetlerinin geldiği, Covid-19 pandemisi nedeniyle geç açılan turizm sezonunda, işletmelerin kumsal düzenleme, şemsiye ve şezlong yerleşimi gibi çalışmalarını yuvalama sezonu içerisinde yaptığı ve bu çalışmaların kaplumbağa yuvalarına zarar verdiği belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Deniz Kaplumbağalarını Koruma Genelgesi imza karşılığı teslim edilen iki otele de genelgeye aykırı kumsal üzerindeki işgalleri sonucu yavru caretta caretaların ölümüne sebep olmaları nedeniyle uygulanan cezai işlem bulunmakta mıdır?
- 2- 71 yavru caretta caretanın son anda canlı kurtarıldığı denizle mesafesi 10 metrenin de altında olan ve kumsalında üç yuva bulunan Orange County Hotel’de halen herhangi bir önlem alınmadığı, gölgelik, yürüme bantları ve şezlongların neredeyse denize sıfır şekilde faaliyetini sürdürmekte olduğu iddiaları ile ilgili olarak herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?

- 3- Deniz kaplumbağalarının yaşam alanları olan özellikle Akdeniz Bölgesi'nde bulunan otellerin denetimleri ve incelemeleri hangi sıklıkta yapılmaktadır?
- 4- 2015-2021 yılları arasında Deniz Kaplumbağalarının Korunması Genelgesi'ne aykırı faaliyette bulunan otel sayısı kaçtır? Bu otellere uygulanan cezai işlemler neler olmuştur?
- 5- Bakanlığınızca nesli yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan Caretta Caretta'ların ve yeşil kaplumbağaların soylarının devamı, güvenli üreme ve doğal koşullarda yaşamaları ve yaşanan doğa katliamının durdurulması amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 6- Kamu alanı olan kumsalların otellere tahsisi kamusal hakların ihlalidir. Anayasa ve yasalar da müştereklerimiz korunurken şirketlerin kamuya ait yaşam alanlarını nasıl işgal edebilmektedirler?
- 7- Anayasada güvence altına alınan kamunun çıkarlarını korumayanlara neden yaptırım uygulanmamaktadır?
- 8- Müşterekler, kamuya ait yaşam alanları, doğamızın şirketlere peşkeş çekilmesinden kim sorumludur? İnsanların ve diğer canlıların yaşam alanlarının özel şirketler tarafından ticari metaya çevrilmesinin önüne geçmek için beden yasalar uygulanmamaktadır?
- 9- Birkaç şirket daha fazla kar etsin diye doğamızın yıkıma uğratılması, akarsularımızın, denizlerimizin, ormanlarımızın, canlıların, endemik türlerin geri dönüşü olmayacak şekilde yok edilmesi ve kamusal hakların berhava edilmesi toplumun ve gelecek kuşakların korunması gereken çıkarları, anayasa ve yasalar ortadayken nasıl mümkün olabilmektedir?